

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

VIII ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ

30 квітня 2024 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**VIII ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ
РЕСУРСІВ**

30 квітня 2024 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)
С 91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 27 червня 2024 року)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

С 91

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 30 квітня 2024 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024. 300 с.

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Бабарикіна Надія	ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	8
Бабенко Артем	РОЛЬ ЯПОНІЇ У ПІДТРИМЦІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	11
Бабіна Валентина	ОСНОВНІ ПИТАННЯ ПРИ ЗБЕРЕЖЕННІ ДЕМОКРАТИЧНОГО РЕЖИМУ	13
Бадер Антон	ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ ТА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ	17
Барановський Фелікс	ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ ДЛЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ	19
Бахметьєв Андрій	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ ЗАХІДНИХ КРАЇН	22
Вовк Світлана	ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЇ	24
Воронцов Віталій	ДЕЛІБЕРАТИВНИЙ ПРОЦЕС У ПОЛІТИЦІ ГРОМАД (ЗА ПОГЛЯДАМИ Г'Ю БАТЧЕРА)	28
Гедікова Наталя	ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ І ТЕРИТОРІАЛЬНА ЦІЛІСНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЯК ОБ'ЄКТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.	30
Головко Альона, Лавренко Дар'я Горло Наталя	ПОЛІТИЧНИЙ РЕЖИМ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ РОЛЬ ПРОАКТИВНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ У СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ В УКРАЇНІ	32 35
Калашлінська Марина	МЕДІАЦІЯ ЯК МЕТОД ВИРІШЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	39
Козловська Людмила	ВИМУШЕНА МІГРАЦІЯ (ПЕРЕДИСЛОКАЦІЯ) ВМС ЗСУ 2014 РОКУ ЯК ЛАНКА В ПОСЛІДОВНОСТІ ПОДІЙ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	42
Козьмініх Альона	ЗАБОРОНА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ	45
Кондратова Маргарита	СТАЛИЙ РОЗВИТОК В ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИНАХ СУЧАСНОЇ ДЕМОКРАТІЇ	47
Малишко Богдан	ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	49
Мамонтова Елла	СПЕЦИФІКА СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС ТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	51
Манасарян Ашот	РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКО-ІМІДЖЕВОЇ ФУНКЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ БЛОГ-ДИСКУРСІ	54
Медведєва Світлана, Вагіна Олена	ВПЛИВ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ЧИННИКА НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	56
Меженська Олена	ЗБРОЙНЕ НАСИЛЛЯ & ПОЛІТИЧНИЙ ЛАНДШАФТ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	58
Музиченко Ганна	ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ	62
Пашина Наталія, Овіннікова Раїса	НЛП ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИЧНОГО МАНПУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНОЮ СВІДОМІСТЮ	64

		4
Проноза Інна, Старосуд Вадим	СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІТИЧНОГО ПАБЛІК РІЛЕЙШНЗ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН	68
Ростецька Світлана	УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ: ЗАГАЛЬНИЙ ПРОФІЛЬ ТА ВІДНОШЕННЯ	71
Самуйлік Микола, Саєнко Ірина	ПРОБЛЕМА ПОЛІТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ	73
Свекла Костянтин	ПОЛІТИЧНА РЕКЛАМА ТА ЇЇ РИЗИКИ	76
Ситникова Анна, Чепік-Трегубенко Ольга	ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	78
Скоробогатов Артем, Проноза Інна	ІНФОРМАЦІЙНА ГІБРИДНА ВІЙНА: МЕТОДИ ТА СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ В СУЧАСНИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТАХ	81
Стецюк Олександр	ВРАЗЛИВІСТЬ УКРАЇНИ ДО МЕТОДІВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ПОЛІТИЧНА СКЛАДОВА	83
Тишкун Юрій	ПЕРСПЕКТИВИ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАГРОЗИ ТРЕТЬОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	86
Тодоров Ігор	БЕЗПЕКОВІ ГАРАНТІЇ ЗАДЛЯ ПЕРЕМОГИ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	89
Хафізова Емілія, Вагіна Олена	ЛОБІЗМ: КОРУПЦІЯ ЧИ АДВОКАЦІЯ?	93
Хмельников Єгор	ПОЛІТИЧНИЙ ІНТЕРЕС ЗА ЦИФРОВОЇ ДОБИ	96
Хорішко Лілія	ДЕЯКІ АСПЕКТИ СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС ТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОГО ПЕРЕХОДУ	98
Цаценко Олексій	ГРОМАДЯНСЬКА АДВОКАЦІЯ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	100
Цокур Євген, Чайка Ірина	ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕЛЕКТОРАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ	102
Швець Світлана	ВИКЛИКИ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ	105
Щестюк Данило	ДЕФОРМАЦІЇ ЛАНДШАФТУ ПАРТІЙНО-ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ: ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ	107
Юр'єв Антон	ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	109
Яковлев Денис	УКРАЇНСЬКИЙ СЕРЕДНІЙ КЛАС: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ	111

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Баймуратов Михайло, Кофман Борис	ДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ СКЛАДОВОЇ ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМУ В МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ	116
Бутирін Євген	ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ЛІКВІДАЦІЇ НЕСАНКЦІОНОВАНИХ СМІТТЄЗВАЛИЩ	121
Галушневська Катерина, Фролов Михайло	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ТРАВМ ОТРИМАНИХ В РЕЗУЛЬТАТІ ВИКОНАННЯ ПРАЦІ	126
Гук Ірина-Марія	МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	129
Дерев'янкін Сергій	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ДОКАЗІВ ДОПУСТИМИМИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	132

Железков Андрій	ФАКТОР ЕЛІТИ В СПЕКТРІ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ	136
Кокорєв Олексій, Сокорчук Петро	КОРУПЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ КРАЇНИ	138
Коробкова Олена, Ніколаєва Майя	ЗМІНИ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ КЛІМАТИЧНО ЗУМОВЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС	140
Кучеренко Денис	ПОНЯТІЙНО-ПРАВОВЕ МИСЛЕННЯ У ДАВНЬОМУ РИМІ: ЗАКОН - ПИСАНИЙ РОЗУМ	144
Малишенко Людмила	ПРОТЕСТНА АКТИВНІСТЬ ЯК ФОРМА СУЧАСНОГО АБСЕНТЕЇЗМУ	148
Наумкіна Світлана	РИЗИКИ ФОРМУВАННЯ НОВИХ ФОРМ ТИСКУ ЯК ПРОЯВИ ЦИФРОВОГО ТОТАЛІТАРИЗМУ	150
Новікова Катерина	КАРАНІСТЬ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА СУСПІЛЬНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ ТА ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ ДЕРЖАВИ	153
Осипова Світлана	РІЗНОМАНІТТЯ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО СУТНОСТІ, ПРИРОДИ І ЗМІСТУ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ	154
Піскун Катерина, Проноза Інна	СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНІВ	157
Романенкова Аліна, Сіренко Оксана	ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНИХ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	159
Скриль Сергій	ПРАВОСВІДОМІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГОДИ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА	162
Станко Андрій	РОЛЬ НЮРНБЕРЗЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ТРИБУНАЛУ В СТАНОВЛЕННІ ІДЕЇ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ	164
Трегуб Олександр	РОЗМІНУВАННЯ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ: ВИТОКИ ДИСКУСІЇ	167
Хілобок Даниїл, Середницька Інга	ДЕЯКІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	170
Хлевнюк Тетяна	ІННОВАЦІЙНІ ПОЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РЕГУЛЮЮЧА ФУНКЦІЯ У СУСПІЛЬСТВІ	174
Шевчук Яна	ПЕРСПЕКТИВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	176
Шкандратов Максим	РОЛЬ ПОЛІТИЧНИХ АКТОРІВ У ДОСЯГНЕННІ РОЗУМІННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ	178
Шупенько Віталій	ГІБРИДНІ ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ СУЧАСНОСТІ	181

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Bato Vladyslav	THE FUTURE OF THE EU-UKRAINE RELATIONS: OPPORTUNITIES FOR THE SLOVAK ECONOMY	185
Tascu-Stavre M., Pronoza I. I.	POLITICAL AND ECONOMIC DYNAMICS OF EUROPEAN INTEGRATION: FROM THEORY TO PRACTICE	189
Бакланова Олена	ЕКОНОМІЧНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ОБҐРУНТУВАННЯ ГОЛОДОМОРУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У 1932- 1933 Р.Р.	192
Гайдук Богдана,	РОЗВИТОК ГІГ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА	196

Дорош Леся	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ	
Грудініна Діана	ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ ЯК АСПЕКТ РОЗВИТКУ УКРАЇНКИ	200
Дибчук Людмила	РОЛЬ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ У ЗМІЦНЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	203
Жильцов Георгій	ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ СТВОРЕННЯ ПРОЄКТІВ З АВТОНОМНОГО ВИРОБНИЦТВА ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОБІОТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	207
Макарець Світлана	УГОДА МЕРІВ ЩОДО КЛІМАТУ ТА ЕНЕРГІЇ ЯК НАПРЯМ РЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНА–ЄС	210
Обухіна Вікторія, Кіріліна Марина	ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ НА РІВЕНЬ ЖИТТЯ, БІДНІСТЬ, НЕРІВНІСТЬ	212
Орлова Єлизавета, Кіріліна Марина	ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ В УМОВАХ ВІЙНИ: ЯК БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА МОЖЕ СТИМУЛЮВАТИ ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ	215
Полуяктова Ольга, Голубенко Олександра	ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ШЛЯХ ДО ОНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	217
Проноза Олександр	ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ІНТЕГРАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	220
Седляр Діана, Седляр Михайло	ІНКЛЮЗИВНА МОДЕЛЬ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНІЙ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	224
Сілідусва Анна, Миголь Каріна Брезіцька О. В.,	КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ТА РИНОК ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ	227
Узун Юлія, Коч Світлана	ІНТЕГРАЦІЯ ТА ІННОВАЦІЇ В МІЖУРЯДОВИХ ВІДНОСИНАХ: РОЛЬ МІЖМІСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ФОРМУВАННІ ГЛОБАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	230
Фролов Андрій	ОРІЄНТИРИ ТАКСОНОМІЇ ДЛЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ УКРАЇНИ	236
Циганенко Ганна	ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	239
Чекмарьов Олег	ВІРТУАЛЬНА СОЦІАЛЬНА СПІЛЬНОТА ЯК ГОЛОВНИЙ СИСТЕМОТВОРЧИЙ ФАКТОР ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ	242
СЕКЦІЯ 4. СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА		245
Белименко Ліляна	МУЗИКА У ВИДОВИЩНО-ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ЗАХОДАХ ЯК КАТАЛІЗАТОР СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	
Бєлозерцева Євгенія	РОЗШИРЕННЯ РОЛІ ЦИФРОВОГО КАПІТАЛУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ	247

Дорошенко Яна	ГУМАНІТАРНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ ПІД ТИСКОМ ВОЄННИХ ДІЙ 2024 РОКУ	251
Загалевиц Валентина Марчак Тетяна	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ	253
Зверов Володимир	ЕТНІЧНІ ПИТАННЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ДЕМОКРАТІЙ	256
Каменчук Тетяна	ІНФОРМАЦІЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ. ПРОТИДІЯ УКРАЇНИ	258
Кольцов Віталій	ВПЛИВ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ФАКТОРУ НА ПРОЦЕСИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ	263
Крипчук Микола	СПЕЦИФІКА ВІТЧИЗНЯНИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ПЕРФОРМАНСІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	266
Лунгол Ольга	РОЛЬ КІБЕРГІЄНИ У БЕЗПЕЦІ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	268
Мельник Мирослава	ГУМОР ЯК СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ ІНДИКАТОР У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	270
Нагурнова Наталя, Герасимчук Вікторія	АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО	273
Палінчак Микола	НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ВТЯГНЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПОЛІТИКО-ПАРТІЙНІ ПРОТИСТОЯННЯ	276
Петраков Микита	ІСТОРІЯ ТА ПАМ'ЯТЬ У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ВНУТРІШНІ ДИЛЕМИ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДЛУННЯ	278
Приходько Сергій	ПРИНЦИПИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ БАГАТОСКЛАДОВОГО СУСПІЛЬСТВА	282
Селіверстова Катерина, Тишкун Юрій	СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ ТА НІДЕРЛАНДІВ ЯК ЧИННИК ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ	285
Сергієнко Тетяна	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	287
Старик Оксана	СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНЦІВ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	289
Чекмарьова Лариса	ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ЛЮДИНИ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ СУСПІЛЬСТВА	293
Яковлева Лілія	ПОЛІТИЧНИЙ ВИБІР У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ ЯК УМОВА ЛЕГІТИМНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	295

Перелічені функції національної свідомості характеризують її символічне релігійне забарвлення як основу емоційно-розумового світогляду. Формування національної свідомості у багатьох європейських народів, китайців, японців, євреїв, арабів проходило стадію почуття духовної особливості серед інших народів. У середині ХХ століття у Сполучених Штатах Америки виникла доктрина «громадянської релігії», зміст якої полягав у ствердженні обраності американського поліетнічного народу та у вихованні почуття особливої гідності у всіх громадян держави.

Логічним є питання, які соціальні фактори можуть виступити фундаментом для «пошуку ідентичностей», на чому побудована історична спільність думки і дій? Вочевидь, що об'єднання можливе на однаковому розумінні певних суспільних цінностей, тотожності індивідуальних та групових імперативів поведінки. «Спільною мовою» для консолідації націй виступають однакові уявлення про такі духовні цінності, як свобода, справедливість, рівність. Тобто правосвідомість виконує функцію містка між різними національними свідомостями. Три рівні правосвідомості, про які йшлося вище, але вже на наднаціональному рівні, виступають «цементуючою цеглою» різних етносів, націй.

Література:

1. Скриль С.А. Історико-правовий аналіз формування “європейської ідентичності”. Південноукраїнський правничий часопис. 2023. №4. С.3-8
2. Кресіна І.О. Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси: Етнополітологічний аналіз. Київ, 1998. 392 с.

Станко А. П.,

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії з міжнародного права
Міжнародного гуманітарного університету,
м. Одеса, Україна

РОЛЬ НЮРНБЕРЗЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ТРИБУНАЛУ В СТАНОВЛЕННІ ІДЕЇ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ

Сімдесят дев'ять років відділяють нас від трагічної дати – дня початку Другої світової війни, найбільш кровопролитної за всю історію людства.

Війна втягнула у свою орбіту 61 державу, більш трьох чвертей населення земної кулі, коштувала людству більш 50 млн життів. Вона розчавила сотні мільйонів людських доль і принесла колосальні руйнування.

Жахи війни фашисти помножили на небачені за масштабами і жорстокістю військові злочини й злочини проти людства. У фашистській Німеччині працювала «індустрія смерті», винищення людей у концтраційних таборах були зведені на рівень державної політики.

Існують дані, що генеральний план «Ост» передбачав фізичне знищення 120 – 140 млн чоловік на території Польщі, України та інших країн.

Близько 6 мільйонів євреїв стали жертвами фашистського геноциду. Удушення в газових камерах, повішення, розстріли, позбавлення їжі, примус до непосильної праці, зараження важкими інфекційними хворобами, скидання з висоти – цими та іншими способами в концтаборах і в «трудовах таборах» були вбиті мільйони ні в чому не винних мирних людей.

Війна завершилася правосуддям, що ввійшло в історію як «Нюрнберзький процес», – першим в історії людства міжнародним судом, що відіграв особливу роль в утвердженні моральних основ між людьми й народами та становленні принципів сучасного міжнародного права.

8 серпня 1945 року на конференції в Лондоні було прийнято Угоду «Про судові переслідування і покарання головних військових злочинців європейських країн осі» додатком до якої став Статут Міжнародного військового трибуналу.

Робота Нюрнберзького трибуналу і підписання статуту Організації Об'єднаних Націй у Сан-Франциско були ланками одного ланцюга, слугували одній меті: зміцненню міжнародного миру і безпеки. Відтоді створення Міжнародного суду для військових злочинців стало одним із пріоритетів у роботі ООН.

При підготовці проекту Лондонської угоди союзники внесли в преамбулу Статуту заяву про те, що вони діють «в інтересах усіх Об'єднаних Націй». Відповідно до ст. 5 угоди «кожний з Урядів Об'єднаних Націй може приєднатися до даної Угоди...». Згодом дев'ятнадцять держав схвалили принципи Статуту і приєдналися до угоди.

Міжнародний військовий трибунал для суду над головними військовими злочинцями європейських країн досі створювався, як випливає зі статті 1 Лондонської угоди, для суду над «військовими злочинцями, злочини яких не пов'язані з певним географічним місцем, незалежно від того, чи будуть вони обвинувачуватися індивідуально, чи як члени організацій або груп, або в тій та іншій якості».

Важливі положення містять статті 7 і 8 Статуту: «Службове становище підсудних, їх становище як глави держави або відповідальних чиновників різних урядових відомств не повинно розглядатися як підстава до звільнення від відповідальності чи пом'якшення покарання». «Той факт, що підсудний діяв за розпорядженням уряду чи наказом начальника, не звільняє його від

відповідальності, але може розглядатися як аргумент пом'якшення покарання, якщо Трибунал визнає, що цього потребують інтереси правосуддя».

Трибунал був уповноважений розглядати три категорії злочинів: а) злочини проти миру, а саме: планування, підготовка, розв'язання, ведення агресивної війни чи війни в порушення міжнародних договорів, угод або переконань, а також участь у спільному плані або змові, спрямованих на вчинення кожної з перерахованих вище дій; б) військові злочини, а саме: порушення законів або звичаїв війни, до яких належать убивства, катування, уведення в рабство чи для інших цілей цивільного населення окупованої території; убивства, катування військовополонених чи осіб, що перебувають у морі; убивства заручників; пограбування громадської чи приватної власності; безглузде руйнування міст або сіл; руйнування, не виправдане військовою необхідністю, та інші злочини; в) злочини проти людства, а саме: убивства, винищення, поневолення, заслання та інші жорстокості, вчинені щодо цивільного населення до чи під час війни, або переслідування через політичні, расові чи релігійні мотиви з метою вчинення чи у зв'язку з будь-яким злочином, що підлягає юрисдикції трибуналу, незалежно від того, чи були ці дії порушенням внутрішнього права країни, де вони були вчинені, чи ні. Нюрнберзький трибунал розглянув тисячі документів, допитав близько 200 свідків (і ще кілька сотень були допитані за його дорученням). Суду були також подані речові докази, що підтверджували злочини обвинувачуваних. Важливу роль на суді відіграли фото- і кінодокументи, у тому числі зняті самими нацистами.

Зокрема, було представлено документальний фільм про злочини в Освенцімі, про руйнування, знищення пам'ятників культури й мистецтва, фотодокументи про військові злочини в Україні.

За час процесу було підготовлено більше 30 тисяч фотокопій документів, складено понад 50 мільйонів сторінок друкованих матеріалів. Трибунал розглядав обвинувачення проти 22 осіб.

31 серпня 1946 року, наприкінці 403-го відкритого судового засідання, головуючий Дж. Лоуренс оголосив перерву, і Трибунал виїхав на нараду для винесення вироку. Два дні, 30 вересня й 1 жовтня 1946 р., потрібні були суду Міжнародного військового трибуналу для оголошення вироку.

Фундаментальне значення вироку Нюрнберзького трибуналу полягає в тому, що він вивів поняття «злочин» за межі національного права. Міжнародний злочин індивіда як підстава індивідуальної кримінальної відповідальності за міжнародним правом – таке поняття міжнародного злочину ствердилось у зв'язку зі створенням і діяльністю Міжнародного воєнного трибуналу.

Протягом усього постнюрнберзького періоду кримінальне переслідування індивідів, обвинувачених у злочинах проти людства, здійснювалося в рамках національних правових систем, а конструкція міжнародного правового злочину стала переважно спиратися на національну юрисдикцію.

До Нюрнберзького прецеденту не існувало міжнародно-правової норми, яка б встановлювала, що певна категорія злочинів підпадає під міжнародну юрисдикцію. На той час не існувало органу з такою юрисдикцією.

Нюрнберзький трибунал, без сумніву, є революційною подією в міжнародному праві, практика якого отримала загальне визнання.

Трибунал оголосив про існування двох відносно нових видів злочинів за міжнародним правом: злочинів проти миру та злочинів проти людяності.

Нюрнберзький військовий трибунал став епілогом історичної боротьби над нацизмом та орієнтиром для об'єднання світу і міжнародного правосуддя.

Література:

1. Теорія та практика міжнародного кримінального права : підручник / [Н.А Зелінська., Андрейченко С.С., Дрьоміна-Волок Н.В., Коваль Д.О]. - Одеса : Фенікс, 2017

2. Альманах міжнародного права: Кивалов С.В (гол. ред) и др. - О. : Фенікс, 2009

Трегуб О. А.,

кандидат юридичних наук,

старший науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки

Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України»

м. Київ, Україна

РОЗМІНУВАННЯ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ: ВИТОКИ ДИСКУСІЇ

Протимінна діяльність є відносно молодого для України сферою правового регулювання, формування якої відбувається в умовах продовження воєнних дій та потенційного забруднення мінами й іншими вибухонебезпечними предметами близько 156 тис. км² української території (дані Національного органу з питань протимінної діяльності станом на лютий 2024 р.) [1]. Однак процес термінотворення та розвитку сучасної терміносистеми в сфері